

Framst.nr 40/1971.

STORA UTSKOTTETS betänkande nr 6/1971-72 med anledning av Ålands landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till landstingsordning för landskapet Åland och förslag till landskapslag om ändring av landskapslagen angående landskapsförvaltningen i landskapet Åland.

Landstinget, som i ärendet fått mottaga lagutskottets betänkande nr 6/1971-72, har däröver inbegärt stora utskottets utlåtande.

Efter behandling av ärendet, varvid lagberedningssekreteraren Sune Carlsson hörts i särskilda frågor, har stora utskottet beslutat föreslå följande ändringar i de i landskapsstyrelsens framställning ingående lagförslagen:

L a n d s t i n g s o r d n i n g
för landskapet Åland.

5 §. Stora utskottet har omfattat ändring av stadgandet i överensstämmelse med lagutskottets förslag.

16 §. I 1 mom. har stora utskottet ersatt begreppet "lagtima möte" med "session", vilket måste anses adekvat i det ifrågavarande sammanhanget.

23 §. Stora utskottet har omfattat ändring av stadgandet i överensstämmelse med lagutskottets förslag, dock så, att konsekvent genomförd singularform i lagtexten fordrar att ordet "föreligga" ersättes med "föreligger".

29 §. Spörsmålet om huruvida självstyrelsepolitiska nämnden skall vara behörig att hos landstinget eller landskapsstyrelsen väcka förslag om uttalande eller åtgärd, såsom landskapsstyrelsens framställning förutsätter, har dröftats ingående i stora utskottet, som beslöt omfatta framställningen utan ändring. Detta ligger helt i linje med de tankegångar, som i landstinget framställdes om behovet av ett organ av denna art, sammansättning och verksamhetsområde. Syftet med institutionen, som ju är enbart av rådgivande natur, kan på intet sätt bli lidande av att den utrustas med rätt att på eget initiativ inleda dialog med landsting eller landskapsstyrelse.

Utskottet var icke helt enigt. Ledamoten Sanders stödde lagutskottets motivering och förslag på denna punkt.

30 §. Stora utskottet föreslår, att "två ersättare" utbytes mot "nödigt antal ersättare".

35 §. Stora utskottet omfattar ändring av stadgandet i överensstämmelse med lagutskottets förslag.

36 §. I stadgandets 1 mom. föreslås ordet "årsstat" ersatt med "årsstater", vilket även torde vara vad landskapsstyrelsen avsett.

Förslagets 2 mom. omfattar stora utskottet i oförändrad ordalydelse. Tvärtemot lagutskottet anser stora utskottet det vara helt ändamålsenligt att ålägga finansutskottet skyldigheten att inbegära utlåtanden av de angivna utskotten i nämnda anslagsfrågor. Någon olägenhet därav kan svårligen påvisas; i stället vinnes fördelar i form av mera ingående beredning av anslagsärendena, i och med att dessa specialutskott ges möjlighet att i form av yttranden framställa sina synpunkter.

40 §. I 3 mom. föreslås "oftare" ersatt med "ofta".

I 4 mom. föreslås "uppehålles" ersatt med "försenas".

41 §. Sista meningen i 2 mom. föreslås inledas med: "Kan detta icke ske....."

48 §. Stora utskottet omfattar landskapsstyrelsens förslag utan ändring. Beslutet var icke enhälligt; ledamoten Sanders stödde lagutskottets motivering och förslag.

I den principdiskussion, som fördes i denna fråga, konstaterades, att beslut av parlament i anledning av svar å spörsmål icke hör hemma i konsekvent genomförd parlamentarism. I stället vore motion den riktiga formen för initiativ i följd av svar eller avstående från att avgiva svar å spörsmål. En i förevarande avseende modifierad regel ansågs ändock vara att föredra i våra förhållanden av ändamålsenlighetsskäl; nyttjat med omdöme kan detta förfarande leda till en smidigare och effektivare åsiktsförmedling från landsting till förvaltningsmyndigheten, något som endast vore att hälsa med tillfredsställelse.

51 §. Stora utskottet omfattar landskapsstyrelsens förslag utan ändring, dock icke enhälligt; ledamoten Sanders stödde lagutskottets förslag och motivering.

54 §. Stora utskottet omfattar en ändring av förslaget i överensstämmelse med lagutskottets betänkande.

60 §. I 2 mom. bör den tredje satsen avsluta den första meningen.

73 §. Stora utskottet omfattar stadgandet i den av lagutskottet föreslagna lydelsen, dock med den ändringen, att "allmännare" utbytes mot "mera allmän".

74 §. Stora utskottet har infört en bestämmelse om den gamla landstingsordningens upphävande med angivna undantag, varjämte i stadgandet införts landstingsordningen såsom genomgående benämning på ifrågavarande författning, då utskottet ansett det inkonsekvent att i olika moment i samma paragraf än benämna den "landstingsordning" än "lag".

Ytterligare har i 4 mom. 1 satsen "får" ersatts med "kan", och i sista satsen har "må" ersatts med "får".

Landskapslagen om ändring av landskapslagen angående landskapsförvaltningen i landskapet Åland.

Stora utskottet har till alla delar orfattat lagutskottets betänkande.

Med hänvisning till vad här anförts får stora utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga de i landskapsstyrelsens framställning ingående lagförslagen sålydande:

L a n d s t i n g s o r d n i n g
för landskapet Åland.

-----
1 kap.

Allmänna grunder.

1 - 4 §§.

(Lika som i landskapsstyrelsens framställning).

5 §.

Valbar till landstingsman är envar, som är röstberättigad.

Förverkar landstingsman sin valbarhet, upphör hans landstingsmannaupdrag.

Väljes landshövdingen, lantrådet eller annan innehavare av tjänst eller befattning vid länsstyrelsen eller landskapsstyrelsen till landstingsman, skall vederbörande efter det valet vunnit laga kraft begära befrielse från förenämnda tjänst eller befattning. Förrän befrielse beviljats får han ej tillträda sitt landstingsmannaupdrag.

6 - 15 §§.

(Lika som i landskapsstyrelsens framställning).

16 §.

Har landstinget upplösts, skall landstinget efter nyval sammankomma till session på första dagen i den kalendermånad, som begynner näst efter 90 dagar från upplösningen.

(2 mom. lika som i landskapsstyrelsens framställning).

17 - 22 §§.

(Lika som i landskapsstyrelsens framställning).

23 §.

Landskapsstyrelsen äger rätt att överlämna framställning eller meddelande till landstinget. Framställning kan, då skäl därtill föreligger återtagas.

(2 och 3 mom. lika som i landskapsstyrelsens framställning).

24 - 29 §§.

(Lika som i landskapsstyrelsens framställning).

30 §.

Självstyrelsepolitiska nämnden består av talmannen som ordförande samt fyra ledamöter och nödigt antal ersättare, vilka landstinget väljer inom sig. Val av ledamöter och ersättare skall av landstinget för rättas senast fjärde dagen efter landstingets öppnande.

(2 mom. lika som i landskapsstyrelsens framställning).

31 - 34 §§.

(Lika som i landskapsstyrelsens framställning).

35 §.

Lagutskottet åligger att bereda ändring, förklaring eller upphävande av eller avvikelse från självstyrelselagen för Åland eller lagen om utövande av lösningsrätt vid överlåtelse av fastighet i landskapet Åland, i 55 § nämnda ärenden samt övriga lagstiftningsärenden, vilka icke hänskjutits till annat utskott.

(2 mom. lika som i landskapsstyrelsens framställning).

36 §.

Till finansutskottet hänskjutes landskapsstyrelsens förslag till årsstater, förslag till framställning om extraordinarie anslag, finansmotioner samt landskapets bokslut och revisorernas berättelse.

(2 mom. lika som i landskapsstyrelsens framställning).

37 - 39 §§.

(Lika som i landskapsstyrelsens framställning).

40 §.

(1-2 mom. lika som i landskapsstyrelsens framställning).

Uteblir utskottsmedlem utan förfall eller särskilt tillstånd från utskotts sammanträde, anmäle utskottet härom till landstinget, som kan döma honom förlustig landstingsmannaarvode eller del därav såsom i 13 § säges, samt, därest det sker ofta, förklara honom ha förverkat sitt uppdrag som utskottsmedlem.

Medlem, som icke omfattat utskottets beslut, är berättigad att till utskottets betänkande foga skriftlig reservation, dock utan att betänkandet därigenom försenas.

41 §.

(1 mom. lika som i landskapsstyrelsens framställning).

Landskapsstyrelsen så ock densamma underlydande myndighet, tjänsteman eller allmän inrättning skall på begäran utan dröjsmål till utskott överlämna handlingar eller meddela utskott skriftliga eller muntliga upplysningar. Kan detta icke ske, skall skälet härtill givas utskottet till känna.

42 - 53 §§.

(Lika som i landskapsstyrelsens framställning).

54 §.

(1-4 mom. lika som i landskapsstyrelsens framställning).

Vid tredje behandlingen föredrages ärendet till slutligt avgörande, varvid landstinget kan antingen oförändrat antaga lagförslaget sådant det vid andra behandlingen godkänts eller förkasta detsamma. Tredje behandlingen äger rum tidigast andra dagen räknat från den dag då andra behandlingen avslutats.

55 - 59 §§.

(Lika som i landskapsstyrelsens framställning).

60 §.

(1 mom. lika som i landskapsstyrelsens framställning).

Finnes flera förslag till beslut, ställes ett såsom motförslag till ett annat, intill dess om alla sålunda röstats. De avsedda omröstningsförslagens ordalydelse och ordningsföljd bör vara av landstinget godkända, innan omröstningsförslag till besvarande framställs. Ändring av föreslagen ordalydelse och ordningsföljd får föreslås, men ny överläggning i sak kan icke äga rum.

(3-4 mom. lika som i landskapsstyrelsens framställning).

61 - 72 §§.

(Lika som i landskapsstyrelsens framställning).

73 §.

Landskapslagar, landstingets beslut om bifall till lag, genom vilken fördrag med främmande makt bringas i kraft i landskapet, samt övriga landstingsbeslut såvitt de är av mera allmän betydelse, skall på åtgärd av landskapsstyrelsen kungöras i Ålands författningssamling.

74 §.

Denna landstingsordning träder i kraft den 1 mars 1972. Därigenom upphäves landstingsordningen av den 14 mars 1951 jämte senare tillkomna ändringar, dock sålunda, att mandattiden för den talman och de vicetal-
män, vilka landstinget valt i stöd av stadgandena i denna, utgår den 31 oktober 1972. Detsamma gäller även mandattiden för de utskott och
övriga landstingsorgan, vilka landstinget i stöd därav tillsatt, dock så att mandattiden för kulturutskottet utgår den 29 februari 1972.

Val av självstyrelsepolitisk nämnd och av i denna landstingsordning förutsatt kulturutskott förrättas första gången i stöd av denna lands-
tingsordning, då landstinget sammankommer den 1 mars 1972.

Stadgandena i denna landstingsordning äger jämväl tillämpning på lantråd och ledamöter i landskapsstyrelsen, vilka tillsatts före denna landstingsordnings ikraftträdande, dock så att mandatperioden för ledamöterna räknas från och med den 1 januari 1972.

Denna landstingsordning kan icke ändras, förklaras eller upphävas

-6-

ej heller får avvikelse därifrån göras på annat sätt än i 55 § är stadgat.

L a n d s k a p s l a g

om ändring av landskapslagen angående landskapsförvaltningen i landskapet Åland.

(Ingressen lika som i landskapsstyrelsens framställning).

2 §.

(1 mom. lika som i landskapsstyrelsens framställning).

Ledamot i landskapsstyrelsen må likväl icke vara innehavare av tjänst eller befattning vid länsstyrelsen eller landskapsstyrelsen, ej heller annan tjänsteman eller befattningshavare, som på grund av sin ställning är redovisningsskyldig inför landskapsstyrelsen.

(3 mom. lika som i landskapsstyrelsens framställning).

3 §.

(Lika som i landskapsstyrelsens framställning).

4 §.

(Lika som i landskapsstyrelsens framställning).

10 §.

(Lika som i landskapsstyrelsens framställning).

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1972 och upphör att gälla den 31 december 1972.

(2 mom. lika som i landskapsstyrelsens framställning).

Mariehamn, den 29 november 1971.

På stora utskottets vägnar:

Börje Hagström
Börje Hagström
ordförande

Max Carlberg
Max Carlberg
sekreterare.

Närvarande i utskottet: Ordföranden Hagström, viceordföranden Söderström samt ledamöterna Sundberg (delvis), Salmén, Bengtz, Friberg, Sanders, Söderlund (delvis), Berg (delvis), samt ersättaren Nordlund (delvis).